CONTABILITATEA MIJLOACELOR FIXE ȘI ANALIZA EFICIENȚEI UTILIZĂRII ACESTORA

Anastasia BODRUG
CZU: 657.1:336.7 + 657.372.12 nasteabodrug@gmail.com

The importance of accurate accounting for fixed assets lies in providing an opportunity to surely analyze the efficiency, yield and influence of fixed assets on the entity's sales revenue.

Dintre toți factorii de producție, mijloacele fixe ocupă rolul decisiv, întrucât asigură concordanța dintre forța de muncă și resursele materiale în realizarea procesului de producere. Mijloacele fixe joacă un rol imens în procesul de producție, deoarece formează baza de producție și baza tehnică și determină capacitatea de producție a întreprinderii.

Studiind modul de contabilizare a mijloacelor fixe la entitatea S.C. ,,Sablex-Plus" S.R.L., am constatat că, în principiu, se respectă normele metodologice în vigoare.

Astfel, **intrarea** mijloacelor fixe la întreprindere se efectuează prin mai multe modalități, spre exemplu, prin construcție, depunere ca aport a proprietarilor la capitalul social, primire cu titlu gratuit, procurare, din plusuri stabilite ca rezultat al inventarierii, intrarea prin schimb. În aceste situații, se înregistrează formula contabilă:

Debit contul 123 ,,Mijloace fixe" Credit contul 521/ 622/ 313,314/ 612.

Ieșirea mijloacelor fixe reprezintă anularea valorii mijloacelor care sunt eliminate sau care nu sunt utilizate în mod constant în activitatea entității și poate fi consecința următoarelor cauze: amortizării complete, învechirii morale, comercializării, transmiterii cu titlu gratuit, lichidării ca rezultat al evenimentelor excepţionale, depistării lipsurilor în urma inventarierii [1, p.150].

La lichidarea mijlocului fix din cauza amortizării complete sau a deteriorării în urma calamităților naturale, se întocmesc formulele contabile:

– Casarea amortizării acumulate: *Debit contul 124,,Amortizarea mijloacelor fixe" Credit contul 123 ,,Mijloace fixe";*

– Casarea valorii contabile: *Debit contul 721 „Cheltuieli cu active imobilizate” Credit contul 123 „Mijloace fixe”.*

Evidența corectă a mijloacelor fixe constituie o premisă în aprecierea obiectivă a eficienței utilizării acestora.

În cadrul analizei, ***eficiența utilizării mijloacelor fixe*** se studiază în baza indicatorilor generalizatori: randamentul mijloacelor fixe și capacitatea mijloacelor fixe [2, p.115].

Calculul și estimarea indicatorilor de eficiență a mijloacelor fixe sunt prezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1

Analiza eficienței utilizării mijloacelor fixe în dinamică
la S.C. "Sablex-Plus" S.R.L.

Indicatori	Anul precedent	Anul de gestiune	Abaterea absolută (+,-)	Ritmul de creștere, %
1. Venituri din vânzări (VV), lei	13046051	15535423	+2489372	119,08
2. Valoarea mijloacelor fixe la finele anului (MF), lei	6704825	9911671	+3206846	147,83
3. Randamentul mijloacelor fixe (R_{MF}=VV/MF), lei	1,946	1,567	-0,379	80,52
4. Capacitatea mijloacelor fixe (C_{MF} = MF/VV), lei	0,514	0,638	+0,124	124,12

Din calculele efectuate în Tabelul 1 rezultă că la entitatea S.C. „Sablex-Plus” S.R.L. în dinamică are loc reducerea eficienței utilizării mijloacelor fixe. Astfel, randamentul mijloacelor fixe s-a micșorat cu 0,379 lei sau cu 19,48%, ceea ce se apreciază negativ.

Concomitent, majorarea capacității mijloacelor fixe atestă că pentru a obține un leu de venituri din vânzări, entitatea are nevoie de mai multe mijloace fixe, cu 12,40 bani mai mult față de anul precedent. Aceasta ne demonstrează faptul că ritmul de creștere a veniturilor din vânzări (119,08%) este mai mic decât ritmul de creștere a valorii mijloacelor fixe (147,83%), ceea ce a condus la diminuarea randamentului.

Estimarea eficienței utilizării mijloacelor fixe presupune corelarea dimensiunii acestora cu efectul obținut prin folosirea lor. Atât efectele,

cât și eforturile au un conținut complex, ceea ce explică folosirea în analiză a modelului factorial de tipul [2, p. 122]:

$$\mathbf{VV = MF \times P\%_{MFa} \times 1/Vg \times Dh \times Wh,} \quad (1),$$

unde:

$\mathbf{P\%_{MFa}}$ – ponderea mijloacelor fixe active în totalul mijloacelor fixe; **1/Vg** – prețul mediu pe unitate de utilaj; **Dh –** durata medie de lucru pe unitate de utilaj; **Wh** – randamentul mediu pe oră al utilajului.

Acest model permite identificarea factorilor vizând dimensiunea și structura mijloacelor fixe în corelație cu gradul de utilizare a timpului de lucru și randamentul mediu pe oră.

Rezultatele analizei factoriale după mai multe modele au constatat că scăderea ranadamentului afectează atât volumul producției fabricate, cât și veniturile din vânzări [2, p.123].

În acest context, calculele efectuate în Tabelul 2 confirmă influența negativă a randamentului mediu pe oră (Wh) la reducerea veniturilor din vânzări.

Tabelul 2

Calculul influenței factorilor detaliați vizând utilizarea mijloacelor fixe la modificarea veniturilor din vânzări

Nr. calc.	Nr. sub.	Factorii corelați					Venituri din vânzări, lei	Calc. infl. factorilor	Rez. inf. (+,-), lei	Den. fact.
		MF	$P\%_{MFa}$	1/Vg	Dh	Wh				
1	0	6704825	50,68	0,00000883	2016	215,709	13046051	x	x	x
2	1	9911671	50,68	0,00000883	2016	215,709	19288701	13046051 - 13047988	+6242650	ΔMF
3	2	9911671	61,21	0,00000883	2016	215,709	23296397	23296397- 19288701	+4007696	Δ $P\%_{MFa}$
4	3	9911671	61,21	0,00000643	2016	215,709	16964420	16964420 - 23296397	-6331977	Δ1/Vg
5	4	9911671	61,21	0,00000643	2016	215,709	16964420	16964420 - 16964420	0	ΔDh
6	5	9911671	61,21	0,00000643	2016	197,591	15535423	15535423 - 16964420	-1428997	ΔWh
TOTAL		x	x	x	x	x	x	x	**+2489372**	x

Calculele efectuate în Tabelul 2 atestă că creșterea veniturilor din vânzări se datorează majorării valorii mijloacelor fixe productive, fapt ce a condus la creșterea veniturilor cu 6.242.650 lei. De asemenea, creșterea ponderii mijloacelor fixe active în totalul mijloacelor fixe productive de la 50,68% până la 61,21% a determinat majorarea veniturilor din vânzări cu 4.007.696 lei.

Pe de altă parte, scăderea randamentului mediu pe oră a utilajului cu 19,118 lei a avut ca efect reducerea veniturilor din vânzări cu 1.428.997 lei. Această cifră se consideră ca rezervă internă de majorare pe viitor a veniturilor din vânzări la S.C. "Sablex-Plus" S.R.L.

Rezultatele **analizei factoriale** ne permit să constatăm că mecanismul prin care veniturile din vânzări sunt implicate în analiza eficienței utilizării mijloacelor fixe poate fi reflectat prin mai multe modele factoriale, fiecare oferind posibilitatea aprofundării fenomenului, dintr-un anumit punct de vedere.

Considerăm că sporirea eficienței utilizării mijloacelor fixe se poate realiza prin dezvoltarea mai rapidă a noilor capacități, îmbunătățirea organizării serviciilor de reparații, pregătirea personalului pentru efectuarea acestor servicii, reechiparea tehnică a întreprinderii cu utilaj performant.

Referințe:

1. GRIGOROI, L., LAZARI, L. și alții. *Contabilitatea întreprinderii.* Chișinău: Cartier, 2017. 632 p. ISBN 978-9975-86-139-7.
2. TCACI, N, TCACI, A. *Analiza gestionară. Suport de curs*. Chișinău: CEP USM, 2013. 242 p. ISBN 978-9975-71-481-5.

Recomandat
Natalia TCACI, dr., conf. univ.